

# KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 15 Stycznia r. s. 1832 Roku.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

### NOWINY DWORU.

W ostatni piątek, d. 1 t. m., Baron d' *André*, należący do poselstwa francuzkiego i P. *Valade*, wice-konsul francuzki, mieli honor bydz przedstawianymi NN. PP. CESARZOWI JEGOMOŚCI i CESARZOWEY JEYMOŚCI. (J. d. S. P.)

Sankt-Petersburg dnia 3 stycznia.

### Rozkaz Dzienny

Do WOYSK ARMII DZIAŁAJĄCEY.

Sankt-Petersburg dnia 31 grudnia 1831 roku.

Waleczni Wojownicy!

Czynami bezprzykładnego męstwa i niezachwianą wytrwałością, w pamiętnej wojnie przeciwko polskim buntownikom, zupełnie osiągnęliście cel wam wskazany.— Usiłowaniami waszemi położony koniec nieszczęsnemu buntowi, który wstrząsnął Królestwo Polskie, we wszystkich zasadach porządku i dobrego urządzenia, i Królestwo to powrócone Mocarstwu Rossyjskiemu, dla trwałe pod jego opieką pomyślności.

Ku oznamionowaniu tyłu zasług waszych, Uznałem za sprawiedliwą włożyć na wszystkich, którzy byli uczestnikami działań wojennych w Królestwie Polskiem, znak dystynkcyi za czyny wojenne, który do Królestwa tego należał, i Rozkazałem teraz rozdać wam znak ten, jako nowy dowód MOJBY ku Wam wdzięczności, i jako uroczyste świadectwo, że honor wojskowy należny tylko wojownikom, równie, jak wy, niezachwianym w wierności, poświęceniu się i miłości dla Tronu i Ojczyzny.

Oprócz tego powszechnego znaku dystynkcyi, Ustanowim osobny medal, na pamiątkę znamienitego wzięcia Warszawy, dla włożenia go na Jenerałów, Sztab-i-Ober-Oficerów i niższych rang, którzy się podczas szturmie tego miasta w szeregach i działaniach znajdowali.

Polskie znaki dystynkcyi zasługi wojenney i medale za wzięcie Warszawy, mają bydź przesłane każdemu podług przynależności, na podstawie osobnego rozkazu, Zarządzającemu Głównym Moim Sztabem danego.

Na autentyku własną JEYO CESARSKIMY MOŚCI ręką napisano: N I K O Ł A Y.

Zarządzającemu Głównym Sztabem Moim, Panu Jenerał-Adjutantowi, Hrabi Czernyszewu.

Ku oznamionowaniu odznaczających się zasług, okazanych przez Armią Naszą, w ciągu działań wojennych, przeciwko polskim buntownikom, Uznałem za dobrą, włożyć na wojskowych wszystkich wszelkiego stopnia, którzy bezpośrednio byli uczestnikami w tych działaniach, znak dystynkcyi za czyny wojenne, który do Królestwa Polskiego należał, i nadto ustanowić osobny na wstędkę tegoż znaku dystynkcyi medal na pamiątkę wzięcia Warszawy. Rozdawanie tych znaków dystynkcyi i medalu Ustanawiam podług następujących zasad:

1) Do otrzymania Polskiego znaku dystynkcyi za czyny wojskowe, na pięć stopni podzielonego, mają prawo wszyscy bez wyjątku wojownicy, którzy się w szeregach wojsk działających w bitwach przeciwko polskim buntownikom, w granicach Królestwa Polskiego znajdowali.

2) Z wojskowych, niewchodzących do szeregów, a do tych wojsk należących, znak ten dystynkcyi otrzymują sami tylko Kapłani, Medycy i niższego stopnia urzędnicy medyczni, którzy obowiązki swe pełnili na polu walki.

3) Pierwszy stopień znaku dystynkcyi włożony będzie na Wodza Naczelnego Armii Działającej, na Naczelnika Głównego Sztabu tej Armii i wszystkich Dowódców Korpusowych, wymienionych w pierwszym punkcie wojsk.— Znaki tego stopnia składają się z krzyża, gwiazdy i wstęgi, ustanowionego kształtu; gwiazda noszona będzie na lewey stronie piersi, a wstęga przez prawe ramię.— Ta ostatnia, ustępując miejsca każdemu Orderowi Kawalerskiemu, noszona będzie pod mundurem.

4) Znak drugiego stopnia, noszący się na szyi, wkłada się na wszystkich Jenerałów wojsk wyższ rzezonnych, którzy w rangach Jeneralskich rzeczywiście przeciw buntownikom służyli, również na Urzędników medycznych Armii Działającej, w randze czwartey klasy będących.

5) Znak trzeciego stopnia, Krzyż złoty, ozdobiony emalią, otrzymują Jenerałowie, wyniesieni do tej rangi po ukończeniu działań wojennych, wszyscy Sztab-Oficerowie, Pierwszy Kapelan Armii Działającej i Urzędnicy Medyczni, zaczynając od 8mej klasy i wyżej.

6) Znak czwartego stopnia, Krzyż złoty bez emalii, wkłada się na Sztab-Oficerów, podniesionych po ukończeniu działań wojennych, na wszystkich Ober-Oficerów, Półkowych Kapelanów i Urzędników medycznych, od 6tej klasy i niżej.

7) Znak piątego stopnia, Krzyż srebrny, przeznaczony dla wszystkich szeregowych rang niższych, również też dla felcerów i cyrulików.

8) Znaki 3, 4 i 5 stopnia noszą się w pętelce.

9) Osobom, mającym prawo do otrzymania znaku dystynkcyi pierwszego stopnia, znaki jego przesyłają się przez Was.

10) Inne stopnie nazywają się dla Jenerałów, Sztab-i-Ober-Oficerów, Urzędników Medycznych, i dla niższych rang, przez rozkazy dzienne Głównodowodzących.

11) Na otrzymanie medalu, za wzięcie Warszawy ustanowionego, mają prawo sami należący do szeregów i medyczni urzędnicy, także Kapelani, którzy w szturmie warowni tego miasta rzeczywiście się w ogniu znajdowali.

12) Medal ten przeznaczony jest tym rangom podług ustanowionego porządku, stosownie do rozrządzenia Główno-Dowodzącego Armii Działającej.

Wam polecam postanowienia te uczynić wiadomemi, komu należy, i tymczasem uczynić rozrządzenia względem przesłania do Główno-Dowodzących Armii dostateczney na ich zapotrzebowanie liczby znaków dystynkcyi za usmierzenie buntu w Królestwie Polskiem, a do Główno-Dowodzącego Armii Działającej i medalow za wzięcie Warszawy, z właściwemi tym i drugim wstęgami, ziośszysię poprzedniczo z Kanclerzem CESARSKICH Rossyjskich Orderów i z Ministrem Skarbu, względem przygotowania znaków dystynkcyi i medalow tych w potrzebney ilości.

Inspektorski Departament Głównego Sztabu MOJEGO ma sporządzić dokładny spis wszystkich Jenerałów, Sztab-i-Ober-Oficerów, Kapelanów, Urzędników Medycznych i rang niższych, na których włożone będą te znaki dystynkcyi i medale.

Na autentyku własną JEYO CESARSKIEY MOŚCI ręką napisano:

N I K O Ł A Y.

Sankt-Petersburg 31 grudnia 1831 roku.

## Naywyższe Dyplomata.

z BOŻEY ŁASKI,  
M Y, N I K O Ł A Y P I E R W S Z Y,  
CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI,  
i t. d. i t. d. i t. d.

### I.

Zarządzającemu Głównym Sztabem Naszym i Ministerium Woyskowem, Naszemu Jenerałowi Jazdy, Jenerał-Adjutantowi, Hrabi Czerniszewu.

Długa służba Wasza w zawodzie woyskowym i w spełnianiu wielu ważniejszych poruczeń, zawsze była połączona z odznaczającą się gorliwością, roztropną czynnością i płomienistą serdecznością ku dobru NASZEMU i Ojczyzny. — Więc trzy lat będąc na czele dwóch nayrozleglejszych części wyższego woyskowego zarządu w Państwie, w zupełności usprawiedliwiście More oczekiwaną — Waszą troskliwością, niez mordowaną żarliwością i przezornością, waszą NASZĄ, wórzód dwuletniej wojny w Turcyi i teraz przy uśmierzeniu polskich buntowników, z wzorowym skutkiem zabezpieczane i opatrywane były w to wszystko, cokolwiek od Ministerium Woyskowego zależało; wydatki Państwa wydziału woyskowego, pomimo wszystkich trudności wypadków wojennych, dotykalnie zmniejszane i w całym składzie woyskowej administracyi, Wam poruczonej, zrobiono jest wiele pożytecznych ulepszeń. — Dla sprawiedliwej nagrody tak odznaczającej się służby Waszej i na okazanie Wam szczególnego zadowolenia NASZEGO i zupełnej wdzięczności, Naymiłościwiey Mianujemy Was Kawalerem Orderu Świętego Andrzeja Apostoła Pierwszego wezwania; któregoznaki przy tém przesyłając, zostajemy CESARSKĄ NASZĄ łaską nazawsze ku Wam przychylni.

St. Petersburg 31  
grudnia 1851 r.

### II.

Przenaywielebniejszemu Metropolicie Greko-Unickich w Rossyi Cerkwi, Jozofatowi Bulhakowi.

Na okazanie szczególnego NASZEGO ku Wam zadowolenia, za nieodmieniającą się w żadnym zdarzeniu serdeczność Waszą ku pożytkom cerkwi i Państwa, Naymiłościwiey darujemy Wam brylantowe znaki Orderu Świętego Prawowiernego Xiążęcia Alexandra Newskiego, przy tém przesyłające się.

Zostajemy CESARSKĄ NASZĄ łaską ku Wam przychylni.

Na oryginalne własną JEJEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką podpisano:  
Sankt-Petersburg.  
d. 6 grud. 1851 r.

N I K O Ł A Y.

— Rzeczywisty radca stanu, Borozdin, Kurator St.-Petersburskiego wydziału Edukacyjnego, mianowany Kawalerem Orderu S. Włodzimierza 2ey klasy, w nagrodę gorliwości odznaczającej się służby i podjętych na tém urzędowaniu trudów.

(R. I.)

— CESARZ JEGOMOŚĆ przez naywyższy ukaz, pod 1 t. m. do Kantoru Dworu, raczył mianować Pannami honorowemi N. CESARZOWEY JEJMOŚCI, Panny Alexandrę Opoczyninównę, Hrabiankę Natalią Tiesenhausen i Hrabiankę Maryą Aprawinównę.

— CESARZ JEGOMOŚĆ przez naywyższy ukaz do Rządzącego Senatu pod 31 grudnia, raczył mianować wielkim mistrzem obrzędów dworu Swojego, Radcę tajnego, Hrabie Woroncowa-Daszkowa, Swego nadzwyczajnego posła i ministra pełnomocnego przy N. Królu Sardyńskim. — Szambellan i Rzeczywisty radca Stanu Obreskow, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny J. C. M. przy N. K. J. Wirtemberskim, przenosi się w teyże godności na miejsce Hr. Woroncowa-Daszkowa do Turynu.

— Przez naywyższe ukazy do Kantoru Dworu, J. C. M. raczył udzielić klucz szambellański, kamerjunkerom, radcy stanu Xciu S. Gruzinśkiemu, adjunktowi dyrektora Skarbcu Cesarzkiego dawney Orużeyney Pałaty w Moskwie, i A. Szachmate-

wu, należącemu do departamentu udziałów, 5tey klasy, kontrolerowi naczelnemu w departamencie żywności ministerium woyskowego — Kamerjunkerami dworu nayłaskawiey mianowani: assesor kollegialny Piotr Buturlin i aktuaryusz Hrabia Chreptowicz, należący do kollegium spraw zagranicznych.

— Przez reskrypt naywyższy pod 1 stycznia, mianowany kawalerem orderu S. Stanisława 2giey klasy, Szambellan Xiążę Gagarin, członek gabinetu J. C. M. (J. d. S. P.)

— Astach Stegiuchin, kozak z półku dońskiego półkownika Molczanowa 1go, w czasie przechodu półku przez miasteczko Kosiukowicze, w gubernii mohilewskiej, postrzegłszy tonącego w rzece Żatuińce dziesięcioletniego chłopca, Sylwestra Pawłowa, gardząc własnym niebezpieczeństwem, rzucił się do wody, i uratował tonącego. — CESARZ JEGOMOŚĆ, po doniesieniu JEJEGO CESARSKIEY MOŚCI o tym miłościwiey udarowić go raczył medalem srebrnym, z napisem: za uratowanie ginących, na wstępie orderu S. Włodzimierza. (R. I.)

— D. 1 stycznia umarł tu w St. Petersburgu, zarządzający Handlowym Bankiem Państwa, Radca Tajny i różnych orderów Kawaler, Antoni Iwanowicz Müller, mąż zacny, prawy i ślachetny, sumienny i gorliwy pełniciel swojego obowiązku, wierny sługa MONARCHY.

— Przybyli do S. Petersburga: d. 27 grud. z Pskowa, naczelnik 5ciey dywiz. grenad. J. P. Nabokow — d. 28 grud. z Połagi, znajdujący się przy J. C. W. W. X. J. MICHAŁE PAWEŁOWICZU J. M. Wiszniałow — d. 30 grud. z Białego-Stoku, dowódca 5go Korpusu piechoty J. P. Kaysarow. — z Rygi: J. Adj. Czyczerin; z Witebska, tameczny, oraz mohilewski, smoleński i miński Jenerał Gubernator, Jen. Piech. Xiążę Chowański; z Moskwy, zarządzający Głównym Sztabem J. C. M. Osad woyskowych, Jenerał Piechoty Hrabia Tolstoy. — d. 21 z Moskwy, odstawnny J. M. Bezobrazow — Wyjechali: d. 27 grud. do Moskwy: dyrektor tamecznego korpusu kadetów, J. M. Godein 1827 — d. 30 grud. do Nitawy, Jen. Adj. Martynow 1827, do różnych guberni, zostający w ministerium spraw wewnętrzych Rz. R. St. Dmitrjew. (P. P.)

### A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 1 stycznia.

Wiadomości ze Włoch (pisze Niemiecka Powszechna gazeta) są smutne; trzeba będzie nakonieć postać znowu wojsko do legacyi, dla ustalenia uszanowania władzy Papieża. Zapewniają, iż ministerium francuzkie uznało potrzebę dania pomocy Papieżowi; jeśliby miał jey żądać, w tym razie wojsko nasze otrzyma zapewne rozkaz osadzenia legacyi. (G. W.)

### S Z W A Y G A R Y A.

Berna 23 grudnia. Gazeta nasza zawiera z Lauzanny artykuł następujący: „Półkownik Lăharpe przyprowadził pod eskortą do Villeneuve, rokosznów: Bourquina, dwóch braci Renardów, Gabrella i Reymonda; wieczorem 21 przechodzili oni przez Lauzannę. — 20 rozbrojono w Prowancyi sto powstańców, z których 60 pod dobrą eskortą postano do Genewy, gdzie mają stanąć d. 22.” (J. d. S. P.)

Lauzanna d. 30 grudnia.

Rada Stanu Kantonu Waadt uznała za stosowne nie dozwalać tu pobytu powstańcom Neufchatelskim: Bourquinowi, Gabrelowi i obudwóm Renardom, w skutku czego udali się oni przedwczoraj do Francyi. (G. W.)

### F R A N C Y A.

Paryż dnia 1 stycznia.

Cesarz Don Pedro i Xiążę Wirtemberski Paweł, odwiedzili wczora Króla naszego.

— Dzienik National, twierdził, iż zamierzono wnieść baterye, z których ogień szedłby na miasto. Monitor odpowiada, że małe fortyfikacye, wznoszone dla obrony wyniosłości, otaczają-

cych *Paryż*, wychodzą na pole, lecz, że podług ogólnej zasady sztuki wojennej, boki i tył tych warowni, powinny być zastosowane oddzielnymi fortyfikacyami, dla zabezpieczenia ich od obeyscia.

— Dziennik *Independant de la Moselle* z d. 30 grudnia donosi, iż dyrekcyja artylleryi w *Metz*, otrzymała rozkaz rozbrojenia wszystkich miejsc warownych swego okręgu, a zatem *Metz*, *Longwy*, *Thionville*, *Marcal*, *Toul*, *Verienne* i *Britsche*.

— Trybunał pierwszej instancyi w *Lugdunie*, skazał na różne kary wielu złoczyńców, którzy d. 23 listopada r. z. należeli do rabunku domu Pana *Oriol*.

— W *Rugles*, w Departamencie *Eure*, robotnicy w fabrykach drótu i gwoździ, żądali podwyższenia płacy, a w przeciwnym razie zagrażali popsuciem machin. Żandarmeryja i wojsko liniowe, sprowadzone z okolicy, przywróciły wkrótce porządek.

— Dnia 3 —

Wczoraj w południe obecni tu Marszałkowie i Jenerałowie, oraz wielu innych officerów, nie należących do szafki tutejszej, złożyli Królowi i rodzinie królewskiej powinszowanie nowego roku. — Królowa jest nieco chora.

— Dzisiejszy *Monitor* umieścił przemowy, mianem onegdaj do Króla przez pierwszego Prezesa tutejszego sądu królewskiego, Barona *Seguier*, Prefekta tutejszego, Hrabiego *Bondy*, Prezesa trybunału izszej instancyi, Pana *Debelleyne*, Prezesa trybunału izszy handlowego i izby handlowej, Prezesów konsystorzów wyznania reformowanego i augsburskiego, tudzież Pana *Sylvestre de Sacy*, imieniem instytutu, wraz z odpowiedziami Monarchy.

— Dziennik *Courrier Français* pisze: — „Przemowa ciała dyplomatycznego tchnie pokojem, i odpowiedź Króla, jak jest umieszczona w *Monitorze*, tchnie także pokojem.

— Pan *Perrier*, syn, sekretarz Poselstwa naszego w *Londynie*, przybył tu wczoraj z *Londynu*, skąd także przed kilku dniami przyjechał z pismami rządowemi Pan *Fouillet*, urzędnik naszego Ministerium spraw zagranicznych. Pano wie *Brenier* i *Duault*, którzy obadwa są urzędnikami tegoż Ministerium, wyjechali wczoraj z pismami rządowemi, pierwszy do *Londynu*, a drugi do *Rzymu*.

— Dnia 4 —

Onegdaj były liczne pokoje w *Tuilleries*; liczono blisko 500 pojedynków. Wczoraj pracował Król z Ministrami sprawiedliwości, handlu, oświecenia publicznego i wojny.

— Kommissye mające sobie poruczone przez Izbę parów, rozpoznanie różnych projektów do praw, zaczęły znnowu swoje prace, przzerwane obradami nad prawem o parostwie. Zbierają się one codzień w pałacu *Luxemburg*, i wkrótce zdane będą sprawy o projektach do prawa względem rekrutowania i awansów, względem zamknięcia rachunków z roku 1829, względem *Karola X*, i rodziny jego, obchodu pogrzebowego d. 21 stycznia i względem pensy wyższych urzędników krajowych. Projekt do prawa o wyłączeniu posiadaczy gruntów, przeznaczonych na publiczne budowle, doznaje trudności w Kommissyi Izby parów.

— Hrabis *Sebastiani* miał otrzymać radę od lekarzy, aby, wyzdrowiawszy udał się do *Włoch*, i na niejaki czas uchylił się od interesów dyplomatycznych. Słychać, iż paraliż, od którego się choroba jego zaczęła, zostawił ślady, to jest, wykrzywił mu nieco usta.

— Dziennik *Courrier Français* pisze: — „Celem wysłania Pana *Rogier* do *Paryża*, miało być, aby przywoził odpowiedź *Ludwika Filipa* Królowi *Leopoldowi*, który przez Pana *Lehon* prosił o rękę jedoey z Królewien Francuzkich. Matężństwo to odłożonem zostało aż po zatwierdzeniu traktatu pokoju przez pięć Mocarstw, i zniesianiu twierdz Belgijskich.”

— Przed kilku dniami odprawiła się u Prezesa Rady Ministrów dwugodzinna narada dyplomatyczna, po której wysłano gonców do *Petersburga*, *Wiednia*, *Berlina*, *Londynu* i *Madrytu*.

— Od dnia 3 grudnia, kiedy *Xiążę Orleanu* przybył do *Lugdunu*, do dnia 28 tegoż miesiąca, 10,500 ludzi, między którymi było 6,000 robotników, oddało się z *Lugdunu* na rozkaz policyi. Znajduje się tam jeszcze 10 batalionów piechoty, dwa półki dragonii, półk strzelców konnych i 4 baterye artylleryi.

— Celem wysłania Hrabiego *Mornay* do *Maroku*, jest oddanie podarunków Cesarzowi *Marokańskiemu* i wezwanie go do przyjacielskich stosunków z *Algierem*.

— Wkrótce ma wyisć odezwa, zachęcająca do osiadania w *Algierze*, z przyrzeczeniem za to nagrody. Skoro kolonizacya i oświata w tym kraju, dódydą do przyzwoitego stopnia, w tym razie ma być utworzony tam osobny Departament. *Xiążę Rovigo* otrzymał rozkaz odzyskania *Bony*, i przywiedzenia opornych pokoleń do posłuszeństwa. (G. W.)

ANGLIA.

Londyn d. 31 grudnia.

Gazety tutejsze umieszczają następujące pismo Ministra spraw wewnętrznych do Lorda Namiestnika Hrabstwa *Norfolk*: — „Mości Panie! Mam zaszczyt donieść W Panu o odebraniu pisma jego pod d. 10 h. m. Życzysz sobie powziąć wiadomość, czyli jest zamiarem rządu wyznaczyć nagrody za wysledzenie podpalaczy. We wszystkich przypadkach tego rodzaju, gotów jestem ze strony rządu zapewnić nagrodę temu, kto doniesie władzom o takich zbrodniarzach, mającą wyrównywać tey, jaką same strony interessowane stanowią. Gdyby uznano za rzecz przyzwoitą, przydać do tego utaskawienie współwinnego, jeśli nie jest głównym sprawcą zbrodni, w tym razie gotów jestem zasięgnąć zdania N. Króla Jmci w tey mierze.”

— Gazeta *Globe* pisze: — „Dowiedniemy się, że Hrabia *Grey* udaje się do *Brighton* do Króla. Wnosiemy zdąd, że umysły tak mocno wzburzone kwestyą koniecznego pomnożenia Izby Wyższej, wkrótce będą uspokojone. Nam niewiadomo, aby znaczna liczba Parów nawrócić się miała, i chciała głosować za reformą, owszem zdaje się, iż dla Ministrów nie ma alternatywy.”

— Dziennik *Dworski* donosi, że od pewnego czasu odbywa się częsta korespondencya między Hrabią *Grey* a Arcybiskupem Kantuaryjskim z powodu reformy

— Narada, na którą się pełnomocnicy zgromadzili d. 30 grudnia wieczorem, trwała do godziny 3ciej zrana. Po jej ukończeniu wysłano naprzód gonca gabinetu Londyńskiego do *Wiednia*. Przed i po naradzie odbywała się w Ministerium naszym rada gabinetowa. Dnia 31 grudnia *Xiążę Talleyrand* miał bardzo długą rozmowę z Lordem *Palmerston*, do którego udał się później także i P. *Van de Weyer*.

— Gazeta *Standard* wyraża: — „Okręt przybyły z *Plymouth*, który opuścił *Lizbonę* 17 grudnia, donosi, że uzbrojenia w celu zastosowania kraju przeciwko wyprawie *Don Pedra*, są popierane z największą energią, i że dla *Don Miguela* okazuje się największy zapał. Wkrótce będzie 30,000 woyska gotowego do boju, które się oprze wylądowaniu *Don Pedra*.”

— Listy z *Rio-Janeiro* pod d. 13 października donoszą, iż zaszła kłótnia między ludźmi pewnego okrętu kupieckiego Brezyljskiego i fregaty Angielskiej *Samarang*; skończyła się na tém, iż Brezyljscy wzięli do niewoli oficera Angielskiego i kilku ludzi i zaprowadzili do miasta. Dowódca Angielski wysłał potem kilka statków zbrojnych do brzegu dla dania opieki, jakiejby okoliczności wymagały. Brezyljski Minister spraw zagranicznych, w nocie do Pana *Aston*, sprawującego interessa angielskie, oświadczył ztąd swoje zadziwienie, i zwrócił uwagę na złe skutki, mogące wyniknąć. Pan *Aston* przedłożył potem uskarżania się Anglików, a rząd brezyljski wyznaczył Kommissyę, dla doyscia powodów i wysledzenia sprawców tey kłótni.

— Dnia 1 stycznia —

Ciągle odbieramy wiadomości o pożarach w prowincyach. W okolicy *Manchester* zrzadzona

przez pożar szkoda w ciągu zeszłego miesiąca wynosi 100,000 funtów szterl.

— Pomiedzy rozstrzelanymi powstańcami Hiszpańskimi w *Maladze*, znajdowało się dwóch Anglików: jeden był synem członka Parlamentu Pana *Boyd*, a drugi synowcem Jenerała *Wilson*. Nie było zaś żadnego Francuza. Lord *Palmerston*, nasz Minister spraw zagranicznych, tudzież Konsul nasz w *Madrycie*, Pan *Mark*, starali się usilnie ocalić życie nieszczęśliwym ziomkom.

— Cesarz Chiński w odpowiedzi swojej na uskarżania się kupców angielskich oświadczył, iż dawny porządek musi być utrzymanym. Nazywa on Anglików obcemi barbarzyńcami. (G. W.)

#### RZECZY NIDERLANDZKIE.

*Haga dnia 3 stycznia.*

W dzień Nowego-Roku, Król Jmć dał Feldmarszałkowi i naczelnemu wodzowi wojska, Xięciu Oranii, tudzież admirałowi Xięciu *Fryderykowi*, pierwsze krzyże metalowe, których zrobiono pewną liczbę z dział wziętych pod *Hasselt*, a które według postanowienia Monarchy z dnia 12 września, są przeznaczone dla wszystkich wojskowych, którzy w sierpniu 1830 roku byli pod bronią, i należeli do ówczasowych działań wojennych.

— *Dnia 4* —

J. K. W. Xiążę Oranii wyjechał wczoraj rano na powrót do głównej kwatery wojska.

— Pod opieką J. C. K. W. Xiężney Oranii, założona została w *Scheweningen*, szkoła nauki robot ręcznych kobiecych. Już blisko 30 młodych pańien z uboższej klasy bierze takową naukę, do której Xiążęna zachęca, zaszczycając niekiedy tę szkołę łaskawem swoim odwiedzaniem.

W roku zeszłym zawinęło do *Amszterdamu* 1679 okrętów kupieckich; liczba ich w roku 1830 wynosiła 1992.

— *Dnia 5* —

Na wczorayszém posiedzeniu drugiej izby stanów powszechnych, rozpoczęte zostały narady nad obudwoma projektami do prawa względem pokrycia nadzwyczajnych wydatków w r. 1832, któreby w skutku dalszego trwania wojny nastąpić mogły. Ośmnastu mowców, oraz minister skarbu, styszeć się dali w tym przedmiocie z mniej lub więcej obszernemi wnioskami. Obroncy projektu dowodzili w ogólności, iż obowiązkiem jest wspierać rząd w terażniejszych okolicznościach, dla utrzymania honoru, wolności i niezawisłości północnych Niderlandów; iż stany Jeneralne zaciągnęłyby wielką odpowiedzialność, gdyby odmówiły pomocy rządowi i stawiać mu przez to chciały przeszkody; nadto, że wedle prawa zasadniczego, Król może rozstrzygać względem wojny i pokoju, oraz zawierać traktaty; że projektowane prawo domaga się tylko od stanów powszechnych kredytu, i że ich obowiązkiem jest, zaufać Królowi, ażeby go postawić w możności utrzymania i nadal narodowej niezawisłości, drogą już utorowaną. Wszyscy mowcy oświadczyli się także przy tej sposobności przeciw projektowanemu 24 artykułom konferencyi, niektórzy zaś byli tego zdania, iż za ich przyjęciem zostałyby Niderlandy wymazane z rzędu niezawisłych państw Europy, że dla tego należy się mieć na baczności, tak względem bojźliwych nieprzyjaciół, jako też względem przyjaciół zajętych własnym interessem. Mowcy powstający przeciw pierwszemu projektowi do prawa, nie oświadczyli się jednakże za 24 artykułami, owszem byli za tém, ażeby rządowi nie odmawiać żadanego kredytu, dla utrzymania praw kraju; nie chcieli się tylko zgodzić na śrødki, któremiby (wedle powtórnego projektu do prawa) pokryte być miały wydatki, dla czego sądzili się obowiązanymi głosować poprzednio i przeciw pierwszemu projektowi, stanowiącemu głównie nadzwyczajne wydatki wydziału marynarki i wojennego. Pierwszy jednakże projekt, przyjęty został większością 44 przeciw 4 kreskom, drugim zaś zaymie się Izba na dzisiejszém posiedzeniu. (G. W.)

T U R C Y A.

*Konstantynopol dnia 9 grudnia.*

(Wyjątki z *Monitora Ottomańskiego*.)

Mustafa, basza skodryjski, stosownie do konwencji zawartej z W. Wezyrem, siadł na okręt; udając się morzem do Konstantynopola, pod przewodnictwem Felila Achmeta Baszy. Wiatry panujące wtedy, zapowiadały im żeglugę bardzo dftugą; obadwaj więc podróżni wysiedli, i lądem dalszą odbywają drogę; za kilka dni przybędą oni do stolicy.

— Pierwszy batalion półku saperów i minerów nowego utworzenia, zupełnie już jest urządzony. Zaymują się tworzeniem drugiego batalionu, którego pierwsza kompania już jest skompletowaną, a druga blizką już tego.

— Rozkazy Sułtana, zachęty seraskiera baszy, topczibaszy i innych urzędników wojskowych, nadały pracom taką czynność, która, niezmiernie powiększając ilość materyatów wojennych, sprawia potrzebę stosunkowego przyrostu w magazynach, na skład ich przeznaczonych. Również uznano, że warstwy kuznicze i ludwisarnie, nie wystarczyłyby do osiągnięcia zamierzonego celu. Zatem, obszerna równina, położona naprzeciw seraju *Beszik-Tach* i *Kaba-Tach*, znajoma pod imieniem *Dolma-Baktché*, stanowiąca część ogrodu cesarskiego, została oddana dla arsenału artyllerycznego. Zdjęto już plan tej równiny, i zrobiono potrzebne rozporządzenia do wymurowania tam dziewięciu wielkich magazynów; niektóre z nich przeznaczone są na postawienie pewnej liczby dział różnego kalibru z zupełnem do nich oporządzeniem. W innych będą założone warstwy kuznicze, czterdzieści pieców; warsztat siodlarski, munsztukowy, i t. d.; skład drzewa do potrzeb artyllerycznych. W jednym z tych magazynów złożone będzie potrzebne do różnych robot żelazo; naostatek miejsce osobne dla wystawienia maszyny parowej do świdrowania i polerowania dział, sześciu sztuk razem. Maszyna ta zamówiona jest w Anglii, i co chwila jest spodziewaną.

Fabryka strzelihy, założona w Konstantynopolu, dostarcza broni potrzebnej na uzbrojenie półków już uformowanych i ciągle się formujących. Lecz, żeby dać więcej pośpiechu i łatwości w robotach, rząd sprowadza maszynę parową, za pomocą której, w jednym dniu, 250 sztuk karabinów, będzie wygotowanych do użycia służby. Maszyna ta oczekiwana jest w Anglii.

W różnych portach państwa, budują teraz, cztery okręty liniowe i dziesięć fregat, na których razem będzie 764 dział. Ku ułatwieniu robot w zbrojowni morskiej, rząd sprowadza z Anglii trzy maszyny parowe znakomitej siły w działaniu, z których jedna 250 kwintatów miedzi co tydzień wyciąga na blachy do pobijania okrętów, druga świdruje i poleruje działa do uzbrojenia okrętów, a trzecia porusza piłę do przerywania drzewa. Arsenał z najlepszém powodzeniem maszyn tych używa. (J. d. S. P.)

*Teatr.* Wzorowa gra JPana *Skibińskiego* na wczorayszém widowisku w roli *Szarego burego Arendarza* w *Komedji Koziół* albo *wszyscy winni a niewinni*, zaszczyconą została rzesistemy oklaski i wywołaniem. — Również po skończonym wodewilu; *Obiadek z Magdusią* przywołani zostali JP. *Reńczyński* i *Łosicki* któremu się wszakże napemina ażeby staranniej wywdzięczał się za względy odbierane od łaskawey Publiczności. W wczorayszey albowiem *Komedji-Operze*, pomimo, iż nawet od swojej dyrekcyi miał zalecenie ażeby po skończonej sztuce odśpiewał wodewilową sztrofkę, . . . nie raczył jednak i przez to zostawił nas w odgadnieniu „Czemu to przypisać należy? Czy trudności w wyuczeniu się ośmiu wierszy? Czy lekce wazeniu poleceń Zwierzchnictwa? Czy też zapomnieniu przez postrach jakim go nabawiła figlarna *Magdusia*.”

W niedzielę dany będzie nowy wielki Dramat z muzyką *Wiktora Każyńskiego*, w 5ciu oddziałach, licząc oddział 1szy przeciąg czasu lat 20, pod nazwiskiem *Granowski* czyli *Ruiny zamku Zawieprzyc*.

Wilno dnia 15 Stycznia v. s. 1852 roku.

*O włośczędze.*

1 Od Rzeczyckiego Ziemskiego Sądu ogłasza się: iż w zostającym pod zawiadownictwem tego Sądu powiecie wzięty człowiek Sidor Stepanow Kozieł, który się powiadał rodem Witepskiej Gubernii Lepelskiego powiatu ze Słobody Ciapelskiej obywatelki Akuszyczki włościaninem, mający od urodzenia lat 50, przymiotami, wzrostu średniego, siły, włosów na głowie, brodzie i wąsach światłorudych, a na głowie nieco z siwizną i na wierzchu niewielka łysina, twarzy czystej, na lewym policzku przy oku znajduje się mała brodawka, nosa szerokiego, oczu błękitnych, że pomieniony człowiek utrzymuje się w Rzeczyckim mieście ostrogu od dnia 5go terażniejszego miesiąca decembra, i o uczynieniu o nim sprawy z tego Sądu pisano do Lepelskiego takiegoż Sądu za N. — Decembra 7 dnia 1851 roku.

Assessor Jan Żubra.

Sekretarz Andrzej Chiton. (51)

*Przedaż Domu.*

2 Od Litewskiego Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie Skarbowych poszlin za wzięte w 1825 roku na święto-Stefańskiej miasta Wilna rogatce kontrabandowe towary w ogóle 1,938 rubli 58 assygnatami, oddany na sprzedaż dom żyda Hirszy Zelikowicza Bratena albo Kaca w mieście Wilnie na Franciszkańskim zaułku pod N. 560 położony, oceniony 3,678 rub. 80 kop. assygnatami i dla takowej przedaży naznaczono targi pierwszy 11, drugi 12, a trzeci i ostateczny 15 dnia następującego lutego. Życzący więc kupić rzeczony dom, zechcą przybyć na wspomniane terminu do tego Rządu. Stycznia 9 dnia 1852 roku.

Sowietnik i Kawaler Kazimierz Nowicki.

Sekretarz Jamontt.

Naczelnik Stoła Julian Rutkowski. (49)

*Ogłoszenie.*

2 Rada Miejska Wileńska, na mocy Dodatkowego o handlach Postanowienia N. 11 wysocy w dniu 14 Nowembra 1824 roku utwierdzonego, niniejszém ogłasza: iż z liczby kupców tak Chrześcijan jako i Żydów na rok 1831 w Mieście Wilnie do Giełd zapisanych, na rok terażniejszy 1852 z tegoż kupiectwa wypisali się, jako to z Chrześcijan kupce 3ciej Gildyi: Franciszek Woyciechowicz, Józef Latoszyński, Anna Łukaszewiczowa, Piotr Dobrowski i Andrzej Nowacki — Z Żydów teyże Gildyi: Dawid Matysewicz Straszński, Izrael Leybowicz Dayches, Jankiel Josielowicz Jogiches, Owsiey Dawidowicz Frydberg, Mowsza Szmyłowicz Dayches, Mowsza Las, Josiel Mowszowicz Rozenou i Jankiel Leybowicz Burszteyn; o tém więc Rada Miejska przez Gazetę Kuryera Lit. ogłaszając ostrzega, iż pomienione wyżej osoby nie mają już prawa prowadzić właściwego Kupcom handlu, ani też zawierać w interessach handlowych umow. Datt dnia 9 stycznia 1852 roku.

Onufry Nowacki Prezydent R. M. W.

Pismowodca Marcin Pozlewicz. (44)

*Do Dzierżawy.*

2 Prokuratora Jeneralna Massy po Xiążęciu Dominiku Radziwille pozostałej, obwieszcza niniejszém, iż na kontraktach Mińskich, Nowogródzkich i Wileńskich bieżącego roku wydzierżawiać będzie z wolney ręki Dobra w różnych Guberniach i powiatach położone, a mianowicie:

*Gubernia Wileńska*

*Powiat Wileński.*

Folwark Sołtaniszki z młynem i zwierzyńcem pod Wilnem.

*Powiat Kowieński.*

Wiliampol przedmieście Kowna z awulsem i przewozem na rzece Wilii.

*Gubernia Grodzieńska*

*Powiat Nowogródzki.*

Zaścianek Plisa.

Jurydyka w mieście Nowogrodku.

Folwark Sadowiszczce.

Zaścianki Mirskie i Raduń.

*Powiat Lidzki.*

Folwark Andrusowszczyzna.

— Bielica.

— Dokudow.

— Kapłanowszczyzna.

— Istoki.

— Łoziany.

— Stoki z awulsem Karolin.

— Sielce.

— Krzywiczce.

*Obwód Białostocki*

*Powiat Bielski.*

Dobra Orla, z folwarkami Orla, Rudoty, Baranowce i Kuszki.

*Gubernia Mińska*

*Powiat Miński.*

Folwark Hrebiniowszczyzna.

— Wickowszczyzna.

— Kozłowszczyzna.

*Powiat Słucki.*

Miasto Słuck.

Folwark Borki z awulsem Łopatycze.

— Bokszyce.

— Basławce z awulsem Czerniew.

— Cielewicze.

— Chrzanow.

— Dabieyki.

— Hawrylczyce.

— Hannowszczyzna.

— Lubkowszczyzna.

Łosza karozma z przewozem.

— Niekrasze.

— Prusy.

— Pohost z folwarkami Nowa korzyść, Zastarzynie i Smolhow.

— Rożan.

— Siółko.

— Wołożyce.

*Zaścianki: Kapliczyszcze.*

— Pawlukowszczyzna.

— Siewruki.

— Sagajłowszczyzna.

— Wicleszyn.

**Powiat Bobruyski.**  
 Folwark Drażno.  
 — Dąbrowa.  
 — Jeremiecze z miasteczkiem  
 Lubaniami folwarkami  
 Zasmuże, Zakalno  
 i Talia.  
 — Protasewicze.  
 — Życin.  
 Karczma Filiponka i Jakszyna pod  
 Urzeczem.

**Gubernia Mińska**

**Powiat Ihumeński.**

Folwark Samuelow.  
 — Cierebnty.  
 — Szczytkowicze.  
 — Sty Dwór z awulsem Lo-  
 hock i miasteczkiem  
 Mobylną.  
 — Litwa.  
 — Żaczkow.

**Powiat Mozyrski.**

Folwark Lachwa z miasteczkiem.  
 — Lenin.  
 — Lubaczyń.  
 — Czuczewicze.  
 — Wola.  
 — Sitnica.  
 — Jurkiewiczze po Komornic-  
 kich.

**Gubernia Wołyńska**

**Powiat Dubieński.**

Folwark Dubiszczce i Moszczenica.  
 — Chorłupy.  
 — Pokaszczew, Żorniszczce,  
 Turczyn.

**Powiat Lucki.**

Dobra Ołyka z miastem i folwarkami,  
 Berestyany, Cumań, Nosowicze,  
 Metelna, Długoszyje i Nowosiolki.  
 Dobra Kolki z folwarkami, Rudniki,  
 Wilbicze i Taraż.

**Gubernia Witepska**

**Powiat Newelski.**

Folwark Dominikow.  
 — Somin v. Taranty.  
 — Rubankow.  
 — Stefanow.  
 — Topory v. Krasna.  
 — Żary.  
 — Syrokwaszyn.  
 — Dubinino.

**Gubernia Mohylewska**

**Powiat Mohylewski.**

Folwark Białynioze z miastem.  
 — Berezówka.  
 — Rudnia.

Działo się w Wilnie 1832 r. stycznia 11 dnia.  
 Prokurator Massy Izidor Salmonowicz.  
 Za jeneralnego Sekretarza Mikołaj Malinowski. (41)

2 Katalog nasion pewnych i świeżych; znajdujących się w ogrodzie P. Strumiły w Wilnie roku 1832 do sprzedania.

Nasiona ogrodowe na paczki i luty	kop. sreb.
Majoran . . . . .	10
Dziewanna . . . . .	10
Melissa . . . . .	10

Czaber . . . . .	10
Hizop . . . . .	10
Pomidory . . . . .	10
Kierwel . . . . .	10
Szczaw hołęderski długo-trwały . . . . .	10
Ogórki hołęderskie inspektowe zielone . . . . .	20
— hiszpańskie inspektowe białe . . . . .	20
— gruntowe Trockie . . . . .	15
Melony, kantalupy cukrowe z malagi . . . . .	20
— francuzkie siatkowe . . . . .	20
— — — w pasy . . . . .	20
— hiszpańskie zielone słodkie (po zerwaniu zachowujące się bez zepsucia przez dwa miesiące) . . . . .	20
— — — zimowe, (zasiewać w marcu) . . . . .	20
— w różnych gatunkach . . . . .	15
Kawony astrachańskie wielkie . . . . .	20
— w różnych gatunkach . . . . .	20
Arbuzy cetnarowe zielone . . . . .	10
— cetnarowe białe . . . . .	10
— cetnarowe czerwone . . . . .	20
Tykwy białe młeczne . . . . .	10
— pomarańczowe . . . . .	10
Sałata inspektowa głowiasta . . . . .	15
— inspektowa cukrowa . . . . .	15
— gruntowa ranna azyatycka . . . . .	15
— gruntowa głowiasta francuzka . . . . .	15
Sałata gruntowa głowiasta hiszpańska . . . . .	15
— gruntowa głowiasta pstra krucha . . . . .	15
— wielkoliściowa Rzymska . . . . .	15
Radyssa okrągła czerwona . . . . .	10
— okrągła biała . . . . .	10
— okrągła liliowa . . . . .	10
— okrągła różowa . . . . .	10
— okrągła krótko-liściowa . . . . .	10
— okrągła żółta . . . . .	10
Rzodkiewka miesięczna długa czerwona . . . . .	10
— miesięczna długa biała . . . . .	10
— miesięczna długa liliowa . . . . .	10
Rzodkiew letnia . . . . .	5
— zimowa . . . . .	5
Kalafiory angielskie ranne . . . . .	40
— — Cypryjskie wielkie . . . . .	40
Kapusta hołęderska biała . . . . .	10
— hołęderska czerwona . . . . .	10
— włoska, kędzierzawa safoyka . . . . .	15
Kalarepa wiedeńska biała . . . . .	10
— wiedeńska liliowa . . . . .	10
Brukiew szwedzka żółta . . . . .	10
— — — biała . . . . .	10
Endywia kędzierzawa zielona . . . . .	15
— kędzierzawa żółta . . . . .	15
Cykorya bruńwicka . . . . .	10
Szpinak hołęderski okrągło-liściowy . . . . .	10
— hołęderski długo-liściowy . . . . .	10
Cebula hiszpańska wielka czerwona . . . . .	15
— hiszpańska wielka żółta . . . . .	15
— hiszpańska wielka biała . . . . .	20
Pory zimowe . . . . .	10
Pory letnie . . . . .	15
Selery Lipskie . . . . .	5
— krótko-liściowe . . . . .	5
Skorconera czyli salcefis . . . . .	10
Korzonki owsiane . . . . .	10
Pietruszka cukrowa wielka — ćwierć funta . . . . .	15
— — zimowa hołęderska . . . . . ditto	20
Marchew hołęderska ranna . . . . . ditto	15
— — Angielska pomarańczowa . . . . . ditto	15
Buraki hołęderskie czerwone długie . . . . . ditto	10
— — angielskie czerwone okrągłe . . . . . ditto	10
— — francuzkie białe cukrowe . . . . . ditto	10
Groch cukrowy ranny . . . . . ditto	15
— — cukrowy hołęderski wielki . . . . . ditto	15
— — zielony kaparowy . . . . . ditto	15
— — złoty, <i>Golderbsen</i> . . . . . ditto	15
— — wielki kapucyński . . . . . ditto	15
Fasole pasowe . . . . .	10
Gorzycza angielska biała . . . . .	15
Kawa Szwedzka <i>astragalus boeticus</i> : najlepszy surogat kawy pospolitej . . . . .	15
Nasiona kwiatów na paczki.	
Lewkonie letnie w różnych kolorach razem	25

Lewkonie letnie w osobnych paczkach 10 kolorow	75
Lewkonie zimowe w roznych kolorach razem	25
Lewkonie zimowe w osobnych paczkach 8 kolorow	60
Lak czyli fiatki w 3 kolorach	20
Balsaminy pelne w 10 kolorach	50
Astry chińskie pelne w 8 kolorach	25
Ostrózki pelne nizkie w roznych kolorach	15
Ostrózki pelne wysokie w roznych kolorach	15
Ostrózki wysokie pstre	15
Latyrus odoratus groszek pachnacy rozny	10
Lupinus we czterech kolorach	10
Goździki holenderskie w roznych kolorach	25
Goździki pierzaste rozne	20
Goździki kartuzyjskie rozne	20
Primula aurykula w roznych kolorach	25
Primula veris w roznych kolorach	25
Primula cartuzoides	25
Georginy nasiona zebrane z pelnych	50
Malwy pelne zimowe w roznych kolorach razem	10
Malwy pelne w osobnych paczkach 15 kolorow	60
Malwa zimowa złota <i>Malva aurea</i>	15
Malwa chińska pełna letnia pstra	15
Mak pełny francuzki w 20 kolorach	20
Nasturcyja	10
Rezeda pachnaca	20

Nasiona kwiatow letnich i dlugo-trwalych gruntowych, wybranych gatunkow paczkow 60 kazdy po groszy 7 rub. sr. 2.

Nasiona krzewow dlugo-trwalych do ozdoby ogrodow angielskich, gatunkow 20 rub. sr. 1 k. 50.

Georginy pelne w krzakach, kolorow i odmian 30 krzak kop. 50 — Georginow pelnych kolorow 10 rub. sr. 4.

Goździki pelne holenderskie w naypiekniejszych kolorach, flanc po kop. 20. — Goździkow tychze kolekcya w 10 kolorach r. s. 1 kop. 50.

Szparagow holenderskich wielkich cukrowych flanc trzyletni po kop. 2 za sztuk 100 r. s. 2.

Georginy pelne i goździki, moga bydz przesyłane na wiosne w marcu i aprylu, w jesieni zaś, w septembrze i oktobrze, szparagi przesadzaja się w aprylu i maju.

W tymże ogrodzie znajduja się do zbycia wszelkie rosliny treybhauzowe, oranżeryjne i ogrodowe, oraz krzewy do ozdoby ogrodow angielskich.

Szczepy drzew owocowych w naylepszych gatunkach, porzeczkii holenderskie wielkie, agrest angielski wielki, maliny amerykańskie wielkie it.d.

Zyczący nabydz, zechca adressowac się do ogrodu, a z akuratnością kazdy będzie usłużony. Jednolitość kto żadał przesłania pocztą, nasion, georginow i goździkow w krzakach, zechca dołaczyc na dochod pocztowy. W tym ogrodzie przyymaja się od obywateli chłopcy do nauki ogrodnictwa, na dogodnych warunkach.

Полцмейстеръ Ожиговъ. (42)

*P o z e w.*

NIKOLA Y Iszy, z Bożey Łaski IMPERATOR Samowładnacy Całą Rosyą, etc. etc. etc.

z Urodzonymu Jerzemu Hrabi Tyszkiewiczowi Kasztelanicowi Żmudzkiemu, Pozew przed Sąd Ziemi powiatu Dziśnieńskiego, z instancyi Urodzonymu Józefa Niemiry Sędziego Granicznego powiatu Dziśnieńskiego, mieniac oto: iż co w roku 1818 augusta 9 dnia, dekretem exdywizorskim w majątności Strzedniku ogłoszonym, od majątku Błoznik w Dziśnieńskim powiecie leżacego funduszu Janusza Tyszkiewicza, wydzieloną została schedka z dwóch chat złożona i małej części lasu we wsi Dziemidzionkach, Obżałowanemu Jerze-

mu Tyszkiewiczowi we środku schedy Urodzonego Dworzeckiego; która to schedka, zajmująca w sobie do pięciu włok ziemi razem z zaroślami i siedm dusz rewizyynnych, za salarya od dopominkowey summy policzone w ilości 450 rubli srebrnych kopiejek 50, oprócz poszliny skarbowey, tymże dekretem exdywizorskim wyż datą pomienionym, Urodzonymu Prezydentowi Rodziewiczowi w extenuacyą oddana została; a Prezydent Rodziewicz poruczył też extenuacyą Dworzeckiemu. Urodz. Ferdynand Dworzecki, nie mogąc w naymniejszej ilości (z powodu zubożalych dwóch włóścian i pustey ziemi) wybrać pomienionych salaryów, dla przyległości ku swojej schedzie, z własnego swojego funduszu, Urzędnikom Sądu Exdywizorskiego salarya te opłacał, przelew od nich pobrał, i opłaciwszy za schedę Obżałowanego Jerzego Tyszkiewicza poszliny Skarbowe, w ilości rubli srebrnych 136 kopiejek 83, za zrezelwowaniem sądowem, przez władzę wykonawczą w roku 1822. 7bra 28. dnia, pomienioną schedkę Jerzego Tyszkiewicza z dwoma chatami Kondrata Popioła i Zacharkę Dziemidzienkę pod tradycyynne władanie zajął, podatki coroczne opłacał i zapomogi dawał, a wyprzedawszy swoją schedę Urodzony Dworzecki Żalującemu się Delatorowi, i też schedkę tradycyyną Jerzego Tyszkiewicza, za odebraniem powyższej summy i całkowitey należności za dawane zapomogi, Żalującemu do władania, w roku 1825 augusta 31 dnia, przelał. Żalujący zaś delator, po nabyciu przelewem takowey tradycyi i po wwiązaniu Urzędowem, z powodu ciągłych nierodzajów, a ztąd ubóstwa tych włóścian, podatki Monarsze, ziemskie powinności i spłatkowe rekrutskie, corocznie z własnego funduszu, za też schedkę tradycyyną Obżałowanego Jerzego Tyszkiewicza opłacał, dusze tey schedki, dla łatwiejszey opłaty podatków, od ogółu Błoznik, w Mińskiej Skarbowey Izbie, swoim kosztem odłaczył; zapomogi na przekarmienie i zasiewy dawał. Lecz pomimo tak wielkiego wydatku, ośmset górą rubli srebrnych nad wartość tey schedki wynoszącego, Obżałowany Tyszkiewicz czasu sprawy odbywającej się po apellacyi w 2gim Wileńskim Wremiennym Departamencie, nie pozywając ani Urodzonego Dworzeckiego, ani też Żalęgo Delatora, władających jego schedką w tradycyyney posesyi, wniósł żądanie, aby mu z extenuacyi powróconą została — i Departament 2gi Wremienny Wileński, bez adcytaoyi Żalującego Delatora, w roku 1827 marca 28 dnia, zaferował swój dekret, aby zwrócić Obżałowanemu Jerzemu Tyszkiewiczowi sądzoną jemu z majątku Błoznik schedkę, jako już mogące bydz wybrane pieniądze salaryyne przez extenuacyą, wtenczas, kiedy ta salaryyna summa, nie tylko nie została wybrana, lecz nadto, za opłatę Skarbowych poszlin, opłatę podatków Monarszych i rekrutskich, oraz za dawane zapomogi włóścianom, wielka jeszcze liczy się należność, więc takowy dekret, jako praecjuditium otrzymany, waloru mieć swego nie powinien, i kassować realnych należności Żalęgo Delatora nie może. Przeto Żalęcy Delator, mając tak liczne wydatki na schedzie Obżałęgo Jerzego Tyszkiewicza, wedle rejestru

przy udowadniających kwitach, specific o-  
kazującego sumę rubli srebrnych 862 kopie-  
jek 90 wynoszące, kiedy nie widzi żadnego  
środka do uzyskania od Obżalęgo takowej sum-  
wy, która przenosi wartość pomienionej sched-  
ki Jerzego Tyszkiewicza, a zwłaszcza: kiedy  
z teyże schedki umarło w roku idącym trzech  
ludzi płci męskiej samych gospodarzy; posta-  
nowił więc mocą prawa przez niniejszy zapo-  
zew domagać się, uznania sądowego pomie-  
nionej schedki Obżalęgo Jerzego Tyszkiewicza  
na dziedzictwo dla siebie; i w tym celu po-  
zywając Obżalęgo przed Sąd Ziemiński Dzi-  
sniński, oraz dla zaawizowania przez Gazetę  
Kuryera Litewskiego, do Redakcyi Wileńskiej  
niniejszy Pozew przesyłając, zakłada prośby.  
Nadewszystko: Dekretu zgo Wileńskiego Wre-  
miennego Departamentu, w roku 1827 marca  
28 dnia w kategorii Jerzego Tyszkiewicza za-  
padłego, jako praejudicium zaferowanego, pod-  
niesienia i skassowania. Wszystkich składają-  
cych się dowodów Żalęcego Deltora utwier-  
dzenia, i mocą onych summy wedle rejestru  
826 rubli srebrnych kopiejek 90. na Obżalnym  
dla Żalęcego sądenia. Za jaką sumę, o-  
raz za przysądzić się mającą za expensa pra-  
wne, schedkę dekretem exdywizorskim w ro-  
ku 1818 augusta 9 dnia, Obżalnemu Jerzemu  
Tyszkiewiczowi od majątności Błoznik przy-  
sądzoną, chat dwie poddanych i do 5ciu włok  
ziemi z lasem zajmującą, na dziedzictwo dla  
Żalęcego Deltora uznania, i żeby taż schedka  
Żalęcemu do wieczystego władania podaną zo-  
stała, Ukazem, władzę wykonawczą zobowią-  
zania, oraz i tego wszystkiego zdeterminowa-  
nia, co czasu sprawy dowiedzionem będzie,  
z wolnym poprawieniem się na żałobie. Pi-  
san roku 1831 miesiąca xbra 1. dnia.

Roku 1831 miesiąca xbra 2 dnia. Wo-  
żny niżej wyrażony świadczę, iż kopią tako-  
wego Pozwu, z instancyi Urodzonego Józefa  
Niemiry Sędziego Granicznego powiatu Dzi-  
snińskiego, JW. Jerzemu Hrabi Tyszkiewi-  
czowi Kasztelanicowi Żmudzkiemu, w sche-  
dzie jego we wsi Dziemidzionkach w Dzi-  
snińskim powiecie leżącey, z exdywizyi od  
majątku Błoznik wydzieloney, podałem, i o  
terminie stawania na Kadencyi Trzy-Królskiej  
w roku następnym przypadającey, oznaymi-  
łem i opowiedziałem. Datt ut supra.

Piotr Godlewski Wożny powiatu Dzi-  
snińskiego. (30)

### 3 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą, etc. etc. etc.

Do uprzedniego Edyktalnego Pozwu z in-  
stancyi Ur. Barnaby Dederki b. Prezyd. Sądu Głó-  
wnego Wileńskiego 1go Departementu i Ka-  
walera wyniesionego, *de noviter repertis*, z  
powództwa tegoż Przypozeu przed Sąd Pod-  
komorsko-Exdywizorski w majątności Oborku,  
od dnia 25 idącego miesiąca i roku agitować  
się mający mianowicie: *Debitorom Massy, o-  
gólney obywateli Dederków w stopniu ich  
oyca ś. p. Kazimierza Dederki Koniuszego  
Ptu Oszmiańskiego* successorom Mikołaja Ko-  
łaczewskiego za obligiem o czer. zł. 50, suk-  
cessorom Stanisława Godlewskiego Regenta  
Grodzkiego Trockiego za dwoma dokumentami  
o czer. zł. 252, successorom Soroczyny z By-

kowskich Podkomorzyny Słonimskiej za listem  
o rubli assygnacyynych 50, successorom Igna-  
cego Sipowicza za kartą o czer. zł. 15, suk-  
cessorom Leona Kościuszki Łowczyca Brzeskie-  
go za kartą o czer. zł. 5, successorom Ignace-  
go Brzezińskiego Łowczego za listem do po-  
rachunku o należności — Successorom Stefa-  
na Komara za listem o czer. zł. 9, successo-  
rom ś. p. Podkom. Dederki, Tomaszowi i Ka-  
milli z Dederków Zahorskim Sowieńnikom, tu-  
dzież ich siostrze Pellagii Dederko Połkowni-  
kównie za dwoma listami o czer. zł. 42, suk-  
cessorom Chreptowiczów Chorążych dziedziców  
folwarku Chożowa do porachunku o różne na-  
leżności — Successorom Ignacego i Raymunda  
Pancerzyńskich Starościców Dobrosielskich o  
rozrachunek z zastawy na folwarku Cielatkach  
i Ukropowie do ich dziedzictwa należącym o-  
partey, o pretensye rozmaite z teyże possessyi  
uroste, tudzież o należności za karteczkami,  
a successorom Zofii z Kamińskich Łostowskiej  
Rotm. Oszmiańskiej jako pretensorki do ogól-  
ney massy, o skassowanie skryptu, czyli re-  
wersu na czer. zł. 82 wydanego — *Debitorom  
massy samojednego żalęgo Dederki Pre-  
zydenta*, jako to: successorom nie dawno zmar-  
łego Jerzego Soroki Podkomorzego Oszmiań. w  
pretensyach uprzednim Pozwem objętych — Suk-  
cessorom ś. p. Starościny z Kocietów Abramo-  
wiczowej o resztę należności niedopłaconey ex  
re exekutorstwa Testamentu ś. p. Kazimierza  
Kocietła Rotmistrza woysk polskich, Antonie-  
mu Michałowskiemu Sędz. Gran. Oszmiań. o  
powrót karty ś. p. Łukasza Szwańskiego na czer.  
zł. 5 za rewersem wziętey, lub o zapłacenie za  
oną, zaś Star. Leyzerowi Chaimowiczowi No-  
delowi obywatelowi miasta Wilna i Krawcowi  
do unikezemnienia pretensyi jego, nabytey jak-  
by przelewem o to na mocy rewersu wydanego,  
w prośbach, na debitorach sądenia za in-  
skrypcyami i z rachunku wynikających summ z  
procentami cum altero tanto i expensami pra-  
wnemi, skassowanie stosunków fałszywych pre-  
tensorow i zaskutecznienie umieścić się mają-  
cych w samey sprawie żądań respective do Ka-  
tegoriy kaźdey odnoszących się.

Roku 1832 januaryi 8 dnia, Wożny świad-  
czę, iż tę kopią Pozwu z Autentykiem zgodną,  
dla wiadomości wyżej wyrażonych osób, do ga-  
zety Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego o-  
głoszenia podałem — Datt ut supra.

Felicyan Pieślak Wożny Ptu Wileńskie-  
go i Podkomorsko-Exdywizorski. (28)

### O g ł o s z e n i e.

3 W Kantorze niżej podpisanego można  
teraz dostać *Biletow na 3gtą klasyczną lo-  
teryę Warszawską*. Także w handlu jego znay-  
duje się do przedania biała gruba sól w bec-  
kach, z których kaźda ważaca berlińskich fun-  
tow 202, po 5½ rubla srebrnem.

Przy czém uwiadamia się, że od 1go tego  
miesiąca podwyższa się cena pierwszych dwóch  
gatunkow, wina francuzkiego białego i czer-  
wonego na butelce o 5 kop. sr. na garnon po  
15 kop. sr.; a na oksefcie po 10 rubli sr., inne  
wszelkie gatunki trunkow zostają po dawniey-  
szych cenach.

F. von Auer.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (779)

DODATEK



Wilno dnia 15 Stycznia r. s. 1832 roku.

*D o d z i e r ż a w y.*

3 Stosownie do Ukazu Senatskiego 22 junii 1814 roku, oddawać się mają z publiczney licytacyi w arendowną dzierżawę, na lat sześć, pola i łąki, położone w Skarbowych puszczech Białowiezskiej i Rudzkiej, w umieszczającej się przy tém tabelli oznaczone. Termina do Licytacyi przeznaczają się, 13, 14, 15 i ostatni 19, następującego miesiąca Stycznia. Licytacya odbywać się ma w Sądach Powiatowych, Prużańskim i Brzeskim, do której każdy może przystąpić składając ewikcyą wyrównyującą trzeciej części rocznego dochodu, z zachowaniem pierwszeństwa włościanom Skarbowym, których gromady zamiast ewikcyi są odpowiedzialni, za opłatę arendowney do Skarbu należności.

Grodzińskiej Gubernii Starszy Leśniczy Kawalski.  
Sekretarz J. Steckiewicz.

N u m e r a.	Obszerność.		Ilość wozów siana.	cena z uprzednich targów			
	Pola oro- mego.	Sianożęci.		Za siano- żęci.		Za pole o- rome.	
				Ruble.	kop.	Ruble.	kop.
	Dziesięciny.			Assygnatami.			
<i>w Powiecie Prużańskim.</i>							
<i>Białowiezskiej Skarbowey Puszczy.</i>							
<i>w Leśnych Strażach.</i>							
1	Krukowskiej . . . . .	—	379	765	840	—	—
2	Stołpowiskiej . . . . .	—	419	693	692	—	—
3	Okolnickiej . . . . .	—	287	317	387	80	—
4	Dziadowłańskiej . . . . .	—	85	180	220	—	—
5	Podbielskiej . . . . .	—	189	461	466	—	—
6	Narewskiej w Uroczysku Podlewkowo . . . . .	—	60	150	216	—	—
	<i>W ogóle . . . . .</i>	—	1419	2566	1821	80	—
<i>w Powiecie Brzeskim.</i>							
<i>Rudzkiej Skarbowey Puszczy.</i>							
<i>w Leśnych Strażach.</i>							
1	Faustynowskiej . . . . .	21	2	8	7	20	4
2	Radozkiej . . . . .	197	69	74	88	66	17
3	Wiercholeskiej . . . . .	672	40	98	113	46	47
4	Lachowieckiej . . . . .	53	18	55	67	27	12
5	Borysowskiej . . . . .	—	25	31	65	—	—
6	Faustynowskiej w Uroczysku Kruszyno . . . . .	112	7	—	—	—	120
	<i>W ogóle . . . . .</i>	1055	161	266	341	59	202

Grodzińskiej Gubernii Starszy Leśniczy Kawalski.  
Sekretarz J. Steckiewicz.

(23)

*Wezwanie Sukcessorów.*

3 Zatrudniająca się obowiązkiem Guwernantki w domu Obywateli powiatu Wołkowyskiego Potubińskich, w majątku Dzieciotowiczach, rodem niemkinia, Julianna Mnioch, w roku 1828 życie skończyła. Obywatel Potubiński, natychmiast, przy świadkach, sporządził registr pozostałego po jej ruchomego majątku, i takową ruchomość, opieczętowaną, z registrem, przedstawił do Szlacheckiej Opieki powiatu Wołkowyskiego, prosząc o rozrządzenie oną podług prawa. Szlachecka Opieka, zapobiegając, aby te rzeczy nie uległy zepsuciu, postanowiła sprzedać przez publiczną licytacyą, a sukcesorów wezwać do przyjęcia, zebrać się ztąd mających pieniędzy. Spełnienie takowej sprzedaży poruczyła Sądowi Niższemu Ziemskiemu Wołkowyskiemu. Sąd Niższy, przez przysięgłych, oceniwszy powyższą ruchomość, i uczyniwszy wezwanie, ochoczych, na licytacyą, sprzedał oną, a zebrane ztąd pieniądze w ilości srebrem rubli 109 kopiejek 24, oraz znaydziony w pugilariesie, rewers, obywatela powiatu Marianpolskiego Franciszka Osipowskiego, na czerw. ztch 60, w dacie roku 1819 dnia 14

lutego, zmarłej Mnioch wydany; tudzież korespondencye w niemieckim dyalekcie niejakięgo jej krewnego, nazwiskiem Ide, z Purwiszek datowane; na dalsze rozporządzenie Szlacheckiej Opiece przedstawił. Przeszłe w kraju zamieszania były przyczyną, że żadne ostateczne w tém dziele nie zaszło postanowienie. Dopiero zaś Szlachecka Opieka powiatu Wołkowyskiego postanowiła: wezwać (i ninieyszém wzywa) sukcesorów zmarłej Julianny Mnioch, aby się jawni z dowodami, stopień ich pokrewieństwa i prawo do osiągnięcia spadku, usprawiedliwić mogącemi. Zebrane zaś, jako wyżey, pieniądze (za wytrąceniem na wydrukowanie niniejszey odezwy, i za odsytkę pocztą reszty summy rubli srebrnych 3 kopiejek 24.), pozostałe rubli srebrnych 106. do Magistratury Powszechney Opieki gubernii Grodzińskiej, dla pomnożenia się procentami, do czasu jawienia się prawych sukcesorów, odestać; rewers zaś Franciszka Osipowskiego na czerw. ztt. 60, dla wyszukania w królestwie polskiem w powiecie Marianpolskim Dłużnika i uzyskania kapitału z procentami, celem zlokowania podobnym sposobem w Przykazie Grodzińskim, do Rządu

Gubernskiego Grodzieńskiego przedstawić. Działo się na sessyi dnia 22 grudnia 1831 roku. Żurnal za podpisem zasiadających. Zgodność zaś świadczy przyrządzony w Opiece Marszałek Szlachty powiatu Wołkowyskiego G. X. Grabowski.

(18)

### Odowiedź.

3. Zamieszczone pismo pod tytułem ostrzeżenie w dodatku Kuryera Litewskiego w Nrze 154 roku 1831 grudnia 21 dnia, przez W. Kazimierza Tomaszewskiego Sędziego Gran. Ptu Mińskiego, przeciwko mnie niżej podpisanemu, bardziej okazuje widoczną osobistą niechęć, aniżeli działalność prawnych kroków, mówiąc bowiem W. Tomaszewski o nielegalności obligu przez W. Kłopotowskiego Mostowniczego na rubli sr. 5,400, mnie wydanego, i za prawem arendowném należących się rub. sr. 700, tudzież naganiając Testament powiada, iż od roku 1820 od daty dzierżawy Bukiszek były zamiary szkodliwe dla W. Kłopotowskiego, oraz, że w roku 1828 w celu skorzystania ze słabości jakby pozbawionego od dawna pamięci i przytomności W. Kłopotowskiego rodzonnego wuja W. Tomaszewskiego przetransportował z Bukiszek do Powidak, gdzie był utrzymywany przez dwa lata bez należytego opatrzenia i dostarczenia — Zarzuty takowe będąc próżnym urojeniem chociaż same z siebie nie znaczą, wszakże gdyby czytający wyżrzone ostrzeżenie nie sądził za rzecz prawdziwą, zmuszony jestem odpowiedzieć — Od roku 1820, zeszy Mostownicz Kłopotowski przeciwko mnie żadnego nigdzie zażalenia nieuczynił, a tém samém żadnych złych zamiarów na krzywdę onego nie miałem, a tém bardziej kiedy sam dobrowolnie unikając różnych nieprzyjemności doświadczonych nie jednokrotnie od siostrzana swojego W. Tomaszewskiego w roku 1828 obrał rezydencją u mnie w majątku Powidakach gdzie miał wszelkie wygody i dostarczenie, godzi się więc tu zapytać W. Tomaszewskiego jeśli wiedział, iż wuj onego był w takim stanie, to dla czegoż pomocy żadney nie czynił, ? lecz jak to jest próżnym wymysłem W. Tomaszewskiego, tak też nie śmiał za życia wuja swojego, mającego wszelkie wygody i dostarczenia, podobnego zarzutu uczynić, — Zeszy Kłopotowski miał zupełną pamięć i przytomność, dowodem tego są jego czynności w rozmaitych interessach, a nawet z samym W. Tomaszewskim przeciwko któremu w roku 1830 augusta 10 dnia o zabor intrat kilkoletnich z majątku Bukiszek w aktach Ziem. Ptu Wileń. zapisał oświadczenie, oblig na r. sr. 5,400 w roku 1829 7bra 28 d. mnie wydany i podpisany przez zeszy Kłopotowskiego pieczętstwem osób znanych upoważniony wedle prawa Statutu Ar. 7 z Roz. tegoż żadney wątpliwości nie ulega, a za prawem arendowném na-

leży się rub. sr. 700, co udowodniają własne dwa w roku 1830, na témże prawie nadpisy zeszy Kłopotowskiego — Należności takowych ś. p. Mostownicz nie tylko, że nie zaprzeczał, lecz owszem Testamentem swym w roku 1830 8bra 15 dnia przy trzech świadkach osiadłych i Urzędami zaszczyconych, sporządzonym (wykazując fundusz na JW. Apolinarym Wańkowiczu Marszałku Mińskim za obliem czer. zł. 2,000 na majątku Bukiszkach za tradycją opartej summy rub. sr. 11,000, tudzież za zabraną kilkoletnią intratę przez W. Tomaszewskiego z tychże Bukiszek) potwierdził, i w rzędzie swych kredytorow mnie za nappierwszego kładąc, wypłatę successorom polecił, a za staranne utrzymanie jego sił i zdrowia, wieczną wdzięczność oświadczył; nie tak więc to jest, jak się podobało W. Tomaszewskiemu, dla tego tylko gdyby po wuju, którego nie umiał zaskarbić względów, wziąć większą sukcesyją, pomówić mnie i dalszych jego kredytorów; żadne więc oświadczenia i pisma W. Tomaszewskiego nie są w stanie znikczemnić realney należności; o którą mając rychło rozpocząć proces, zastrzega JW. Marszałku Wańkowicza, iżby z W. Tomaszewskim i dalszemi successorami zeszy Mostowniczego Kłopotowskiego, w żadne układy o sumę czer. zł. 2,000 i procenta jako na satysfakcyą kredytorom oddane nie wchodził. — 1832 roku stycznia 7 dnia.

Wincenty Pławski Sędzia b. Gran. Ptu Wileńskiego. (27)

### Sąd Exdywizorski.

5. Sąd Taxatorsko Exdywizorski, na rozdział funduszów zeszy Ignacego i Konstancy z Jezierskich Wendorfów Generał. Woysk Polskich dwoma remissami, pierwszą Ziemstwa Słuckiego w r. 1827 Febr. 8 dnia, drugą Mińskiego Głównego Sądu 2go Departamentu w r. 1831 Febr. 25 d. nastąpił wyznaczony, powtórnie już do Majętności Hrycewicz w Powiecie Słuckim, w Gubernii Mińskiej leżącej, przybywszy, komportacją wzajemną między WW. Michałem Majorem Woysk Rossyyskich i Klemensem bracią Jezierskimi, jako successorami zeszy Konstancy Wendorfowej, a oney Kredytorami, pierwszykroć stawającemi, ku złożeniu w Kancellaryi Ziemskiej Słuckiej na dzień pierwszy Marca następnego 1832 roku, z persystencyą cztero-niedzielną zadecydował, i na zjazd ostateczny swojego Sądu dzień 13 Kwietnia tegoż 1832 r. oznaczył: na jakowy to termin, ażeby wszyscy interessowani, z dowodami swoich dopominków jawili się sub rei amissione ostrzega. 1831 r. Mca Listopada 27 dnia.

Michał Niepokojczycki Podśudek i Exdywizor.  
Benedykt Bołtuć Pisarz i Exdywizor.  
Sędzia M. Gepryński Ciekawy (14).

Obszewacye meteorologiczne.	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
}	d. 13 o 2, 10 połud.	28 cal. 1,0 lin.	+ 1 1/2 stopni.	Zachodni.	Pochmurno.
	d. 14 godz. 7 1/2 rano.	27 — 11,0 —	— 1/2 — —	Południowy	Pochmurno.
	d. 15 — — —	27 — 9,2 —	— 1/2 — —	Połud.-zach.	Pochmurno.

Drukarnia A. Marcinowskiego.  
DOZWALA SIĘ DRUKOWAĆ. Wilno. 1832. d. 15 Stycznia.  
CENZOR Leon Borowski.